

Ἐάν δὲ χρειασθῇ καὶ νὰ πολεμήσῃσι, πῶς θέλουνσι τὸ κατορθώσῃσι, κινδυνεύοντες νὰ καταπατηθῶσι συναλλήλως;

Τὸ ἀνάπαλιν δὲ, στρατεύματα τακτικὸν καὶ τοὺς φίλους εὐφραίνει διὰ τῆς θέας, καὶ τοὺς ἐχθροὺς φοβίζει· διότι καὶ οἱ ὀπλῖται καὶ οἱ ἱππεῖς καὶ οἱ πεζοὶ εὐρίσκονται πάντες κατὰ στίχον ὁμάδην, ἀκολουθοῦντες τοὺς λοχαγοὺς, τοὺς συνταγματάρχας καὶ τοὺς στρατηγούς· ἀλλὰ καὶ οἱ βαδίζοντες πολλὰι μυριάδες, κινούνται σύμπαντες καθὼς εἴ· ἕκαστος κατὰ μέρος, ἡσύχως δηλ. καὶ εὐτάκτως. Καὶ τὸ πολεμικὸν δὲ πλοῖον, φορτωμένον ἀπὸ τόσῃ πλήθος ἀνθρώπων, διατὶ ἄλλο καὶ τοὺς ἐχθροὺς τρομάζει καὶ τοὺς φίλους ἡδύνει παρὰ διότι ταχέως κινεῖται· Διατὶ δὲ προσέτι τοσοῦτοι ἐπιβάται καὶ τοσοῦτον πλήρωμα δὲν ἐνοχλοῦνται εἰμὴ διότι καθνῆνται πάντες, ἢ κινεῖνται ἐν τάξει. Βλέπων τὴν ἀταξίαν φαντάζομαι ἀνόητον γεωργόν, ὅστις συμμιγνύει εἰς τὸν αὐτὸν τόπον σίτον, κριθήν, σιπρία· ἔπειτα δὲ ὅταν ἔῃ χρειᾶν κριθίνου, ἢ σιτίνου ἄρτου, ἢ ὄψου (προσφαγίου) ἀναγκάζεται νὰ διαλέγῃ τὰ σύμμικτα ταῦτα εἶδη ἀντὶ νὰ τὰ λάβῃ εὐθὺς ἔτοιμα καὶ ἀπ' ἀρχῆς χωρισμένα.

Καὶ σὺ λοιπόν, ὦ γύναι, ἀν. θέλῃς νὰ μάθῃς νὰ διοικῇς τὰ πράγματα ἀκριβῶς καὶ νὰ μεταχειρίζῃσαι λαμβάνοντα ἐκ τοῦ προχείρου ὅτι, χρειασθῇς, ἀν. εὖρωμεν τὸν ἀρμόδιον ἐκάστου τόπον, καὶ ἀφ' οὗ ἐκεῖ τὸ βάλλωμεν, ἀν. παραγγέλλωμεν τὴν ὑπηρετίαν αὐτόθεν νὰ τὸ λαμβάνῃ καὶ αὐτόθι πάλιν νὰ τὸ ἀποθέτῃ· διότι ὁ τόπος αὐτός θέλει ζητεῖ τὸ πρᾶγμα, καὶ γνωρίζοντες ποῦ εὐρίσκεται θέλωμεν ἐκτελεῖ πάντοτε ταχέως τὸ προκείμενον ἔργον.

Ἐθαύματα δὲ μάλιστα, ὦ Σώκратες, τὴν τοιαύτην τάξιν ἐμβᾶς ποτε εἰς Φοινικικὸν πλοῖον (1) χάριν θέας· διότι εἶδον πάμπολλα σκεύη διαχωρισμένα εἰς στενὸν τόπον δηλ. ὅσα χρησιμεύουσιν εἰς τὸν ἀπόπλου καὶ τὸν κατάπλου, ξύλινα, ἢ πλεκτὰ, καὶ ὅσα εἰς τὴν θαλασσοπορίαν αὐτὴν κρεμαστὰ δηλ. σχοινία καὶ ἄρμενα, καὶ ὅσα βοηθοῦσιν εἰς τὸν πόλεμον διάφορα μηχανήματα, καὶ ὅσα εὐρίσκομεν συνήθως εἰς τὰς οἰκίας διὰ τὴν τράπεζαν, ἢ ἄλλας χρείας· ἔπειτα ὑπῆρχε προσέτι γεμάτων καὶ ἀπὸ παντοδαπὰ φροτία πάντα δὲ ταῦτα περιελαμβάνοντο εἰς τὸν τόπον, ὅπου μόλις ἐχώρουν δέκα κλίνας! Τὰ εἶδον δὲ τόσον καλῶς καὶ εὐτάκτως κείμενα, ὥστε δὲν ἦτο ἀνάγκη σχεδὸν νὰ τὴν ζητήσῃ τις, οὔτε ἀσυσκεύαστα, ἢ ὀβελυτά εὐρίσκοντο· Ὁ δὲ πρωεὺς ἐγνωρίζε τὸτον καλῶς τὴν θέσιν ἐκάστου πράγματος, ὥστε καὶ ἀπὼν ἐδύνάτο νὰ εἴπῃ καὶ τὸν τόπον καὶ τὸν ἀριθμὸν των, καθὼς ὁ γνωρίζων γράμματα δύναται νὰ εἴπῃ ἐκ πόσων συντίθεται τὸ ὄνομα Σωκράτης καὶ ποῦ ἕκαστον αὐτῶν κεῖται. Ἀλλ' εἶδον τὸν ἄνθρωπον αὐτὸν παρατηροῦντα λεπτομερῶς τὰ πάντα, ἀν. εὐρίσκωνται ὅπου πρέπει καὶ εἰς καλὴν κατάστασιν· διότι ἔλεγεν ὅταν ἐχόμεν τρικυμίας δὲν μένει καιρὸς πλεόν νὰ ζητῶμεν τὰ ἀναγκαῖα, ἢ νὰ τὰ ἐπισκευάζωμεν· διότι ὁ θεὸς ἀπειλεῖ καὶ κολάζει τοὺς ἀνοήτους....

(1) Δηλ. τῆς Τύρου καὶ Σιδῶνος, ὡς ἀν. ἐλεγε τις σήμερον τῆς Ἀγγλίας, ἢ τῆς Ἀμερικῆς.

Τὴν ἀκριβεῖαν ταύτην διηγούμενος εἰς τὴν μου εἶπα, ὅτι μωρία μοὶ φαίνεται οἱ μὲν ναῦται ναυαγῶσιν εὐκόλως πάντα τὰ ἐντὸς τοῦ πλοίου ποῦν τοσοῦτον στενόν, καὶ ἐν ᾧ μάλιστα κυμαῖσιν· νὰ διατηρῶσι τὴν τάξιν, ἐν ᾧ δὲ φερόμενος εὐρίσκουσι τὸ χρειώδες· ἡμεῖς δὲ ἔχοντες οἰκίαν καὶ θήκας χωριστάς, καὶ ἐρμάριον καὶ μούρ, καὶ κιβωτοὺς ἰδιαιτέρας καὶ διατρίβοντας οἰκίαν στερεωμένην ἐπὶ τοῦ ἐδάφους νὰ μὴ εὐρίσκοντο καὶ ἀρμόδιον ἐκάστου τόπον.

Ἀλλὰ περὶ μὲν τούτου ἐρρέθησαν ἤδη ἱκανῶς δὲ φαίνεται καλόν, τὰ μὲν ὑποδήματα, ὅπου τυχῶσι, νὰ εὐρίσκωνται τεταγμένα κατὰ σιρῆν, ἱμάτια κεχωρισμένα, καθὼς καὶ τὰ στρώματα χαλκώματα καὶ τὰ περὶ τὴν τράπεζαν· προσέτι αὐταὶ αἱ χύτραι, τὸ ὅποιον τοῦτο ἔως καταγέλαστος ἄνθρωπος, ὁ σπουδαῖος ὅμως καὶ φρονίμος εἰς ἐπανάσει. Ἀλλὰ καὶ τὰ ἄλλα ὁμοίως φαίνονται μαρρότερα κείμενα εὐκόσμως· καθότι παριστάνουσι τινὰ σκευῶν εὐρύθμον καὶ εὐθέατον, ὅστις ἀρμόδιον καὶ καθαρὸν τὸν κατὰ μέρος τόπον.

Ἀν δὲ ταῦτα πάντα, ὦ γύναι, ἀληθεύσῃ, δυνάμει δὲ δοκιμάσωμεν ἄνευ ζημίας τινὸς καὶ κόπου πᾶσι· Ἐπειτα μὴ ἀθυμῇς ὡς ἀν. ἦτο δύσκολον νὰ εὐρίσκωνται ἐπιτήδειον νὰ μάθῃ τοὺς τόπους, καὶ νὰ ταχωρίσῃ τὰ πάντα· ἐπειδὴ γνωρίζομεν ὅτι ἡ πλοῦς περιέχει μυριοπλάσια (μυριάκις πλειότερα) ὅσα ἢ ὅποτε πράγματα, καὶ ὅμως πᾶς δούλος πεμφθεὶς ἀγοράσει καὶ εὖρει τὸ ζητούμενον πρᾶγμα· διότι πάντα κεῖνται αὐτόθι εἰς προσδιωρισμένον τόπον· ἀν. ζητῇς ἄνθρωπον θέλεις ἀποκάμει πρὶν τὸν εὐρεῖν καὶ δὲν μένει εἰς τὴν αὐτὴν θέσιν.

Ἐν τούτοις, ὦ Ἰσχύμαχε, ἡ οὐζυγός σου ἦτο καλύτερος τὸς σπουδαῖας ταύτας παρατηρήσεις; καὶ φραίνεται μάλιστα ἐκ ψυχῆς ὑποσχομένη πάντας μέλειαν, παρακαλοῦσα δὲ νὰ διατάξω τὰ πάντα τάχιστα, κατὰ τοὺς λόγους μου. — Ἀλλὰ εὐχέσθαι τότε κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν τῆς; — Ναί, δειξάμεν τὴν διαίρεσιν τῆς οἰκίας. Διότι ἀπηλλαγμένη κιλμάτων ἔχει τὰ διάφορα αὐτῆς· μέρη τοιοῦται διατεθειμένα, ὥστε νὰ χρησιμεύωσιν ὡς ἀγγεῖα καὶ ἄλλα εἰς τοὺς μέλλοντας κατοίκους τῆς. Οὕτως ὁ βασιλεὺς καὶ οὐκ εἰς ὅσον εἰς ὁχυρὸν (ἀτραπὴν) τὸν ἑαυτοῦ χεῖτο τὰ πολυτιμώτατα σκεύη, στρώματα κιλ. καὶ ἐξῆρ δαματία ἦσαν εὐθῆτα εἰς τὸν σίτον, τὰ δαματία τὸν αὐτὸν εἰς τὸν οἶνον, τὰ δὲ φωτεινὰ ἀρμενά τὰ ἔργα καὶ τὰ σκεύη τὰ ἔχοντα φωτὸς ἀνάγκη.

Ἐκτὸς δὲ τούτων εἰδείξα εἰς τὴν γυναῖκα μὲν αὐτῆς διατετήρητα (δαματία) κεκαλλωπισμένα, ψυχρὰ μὲν περ τοῦ θέρους, θερμὰ δὲ ὑπὲρ τοῦ χειμῶνος· ἐπὶ παρῆσιν καὶ ὅλην τὴν οἰκίαν ὅτι ἀναπεφύκει πρὸς μεσημβρίαν εἶχεν ἥλιον μὲν τὸν χειμῶνα, καὶ δὲ σιάν τὸ θέρος. Ἐδείξα ἀκολουθῶν καὶ τὴν ναυικωνίτην χωρισμένην διὰ βαλανοῦ ἐκ τῆς ἀνὰ ἄκρας, διὰ νὰ μὴ ἐκφέρωνται λαθραίως κλοπιμαία πρὸς τὰ πλοῖα. Μετὰ ταῦτα διήλθομεν κατὰ τὰς ἐξόδους πλοῖα δηλ. τὰ χρήσιμα εἰς θυσίαν, τὰς ἐορταστικὰς θυμιασίας (στολὰς) καὶ ἄλλους κόσμους τῆς γυναικός.